

BALLAI LÁSZLÓ

Châlus alatt

© COPYRIGHT 2007, BALLAI LÁSZLÓ. MINDEN JOG FENNTARTVA.

MEGJELENT AZ „EZREDEVÉG” IRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALOMKRITIKAI FOLYÓIRAT
XVII ÉVFOLYAM, 2. (2007. FEBRUÁRI) SZÁMÁBAN.

EZ A MŰ AZ ÍRÓ HONLAPJÁRÓL, A [HTTP://BALLAI.VASAROS.COM/](http://ballai.vasaros.com/) OLDALRÓL SZÁRMAZIK.
A SZÖVEG BÁRMINEMŰ MEGVÁLTOZTATÁSA, VALAMINT KERESKEDELMI CÉLÚ SOKSZOROSÍTÁSA
CSAK A SZERZŐ KÜLÖN, ÍRÁSBELI ENGEDÉLYÉVEL LEHETSÉGES.
E-MAIL: [BALLAI@VASAROS.COM](mailto:ballai@vasaros.com)

© 2007 VASAROS DOT COM

Richárd király – akit Oroszlánszívűnek is neveztek – 1199 áprilisában Châlus alá érkezett.

– Ezt a várat kiéheztetjük – mondta Rawcliff, a testőrkapitány, miközben urával a védvonalakat szemlélték.

– Ezt a várat rohammal bevesszük – mondta Richárd király.

Rawcliff tudta, hogy a király támadni fog.

Richárd tudta, hogy a kapitánynál megfontoltabb katonája nincsen. Ha kilenc éve Messinában, amikor egy paraszt által fuvarozott nádszálakkal játékból verekedni kezdtek, a kapitány nem fogja le, bizonyosan megöli Guillaume Barrést, a francia király legderekabb lovagját, mert elszakította a köpenyét. Ha hét éve Jaffánál, a gyalogos párokhoz nem rendel hozzá egy-egy íjászt, mint az Rawcliff tanácsolta, most aligha lehetnének itt. "Minden lovag kettesével kötözze össze a pajzsát, és mélyessze a földbe – parancsolta lendületesen tisztjeinek az Oroszlánszívű. – Szúrják le elé a lándzsáikat. A támadó lovasokat így felnyársaljuk." A szaracén már rontott is rájuk. "És akit mégsem nyársalunk fel, azt az íjászaink lelövik" – tette hozzá Rawcliff. A sokszoros túlerőben levő ellenség hétszer próbálta áttörni az angolok arcvonalát – mindhiába.

– Most ők vannak a védvonal mögött – mondta a kapitány, kitalálva a király gondolatait.

– Minden ostrom előtt ezt mondd.

– Pedig, Rawcliff, öt év alatt egyetlen aquitániai erősség sem tudott ellenállni őfelsége kivételes stratégiai elképzeléseinek, agyafúrt hadmozdulatainak és mindent elsőprő rohamainak – kapcsolódott be a beszélgetésbe a király másik bizalmasa, Navarrai Guidó, a trubadúr. Ő csavarta ki Akkonban Lipót herceg lovagja kezéből az osztrák zászlót. A navarrai udvarban felnövekedett Guidó Berengária hercegnő esküvői kíséretéhez tartozott. Úrnője utasítására azonban Cipruson bekapcsolódott a bitorló Komnénosz Izsák elleni harcokba. A csatákban Richárd is felfigyelt rá. Limasszoli esküvőjük után Berengária férje bizalmába ajánlotta Guidót. Richárdot megindította ez a kedvesség. A trubadúr és dalai nagyon fognak hiányozni feleségének. Mint neki Berengária.

– Az ember azt ajándékozza, ami a legkedvesebb – mondta a királyné, amikor föllépett az Angliába induló gálya padlatára. Az ajkán játszó félmosolyt nem vihette magával. Az örökké ott lebegett Richárd előtt, kibomlott a tengeri párából, csakúgy a sivatag felett játszó délibábból.

Navarrai Guidó esténként költeményeivel a távollevő királynét idézte fel. Richárd király átadta magát a hangoknak, s a tűz lángjaiba révedt. Az egyik lángnyelv Berengária csókja. A másik a simogatása. A harmadik az ölelése. Ha felizzik egy hasáb, a királynő arcát világítja meg. Szinte felgyújtja mélybarna haját. Fénye visszaverődik az egymástól távol ülő őzszemekről. De ebben a fényben még mindig bizonytalanul látszik az a kis anyajegy Berengária szeme sarkában, amely világosban folyvást arra ösztönzi az embert, hogy végre sötétben is együtt lehessen vele. És Navarrai Guidó énekelt Richárdnak. Akkonban, Arszufban és Jeruzsálem alatt. Dalolt a navarrai udvarról, szokásokról, ünnepekről, Berengária felcseperedéséről, örömeiről, ruhatáráról, ékszereiről, kedvenc állatairól. Az biztos, hogy Guidó szerelmes volt úrnőjébe. De vajon ő miképp érzett lovagja iránt, mindenki azt kérdezi, mi történt Anyukával? Eh, mindegy, gondolta Richárd király. Minden rendes trubadúr, vagy ahogy Németalföldön mondják, Minnesänger szerelmes a hölgyébe, aki soha nem lehet az övé.

A Szentföldről hazatérve Dürrensteinben, az Erényesnek nevezett Lipót herceg fogságában (akinek piros-fehér zászlaját mégsem kellett volna meggyaláznia), majd Wormsban, Henrik római császár marasztaló udvarában is zengett a trubadúrdal. Mialatt a váltságdíjra várt, Henrik tudomására adta, hogy egykori szövetségese, Fülöp francia király, távollétében mekkora erőfeszítéseket tett franciaországi birtokai megkaparintására. Mire angliai alattvalói összegyűjtötték a tetemes váltságdíjat, melyen az osztrák herceg és a római császár becsülettel megosztott – Henrik és Richárd szövetségi szerződést is kötöttek a francia király ellen. A hadi tennivalókat persze az Oroszlánszívű vállalta magára. Alig kéthavi angliai tartózkodás után – melyet Richárd király az öccsével, János herceggel kialakult konfliktusa rendezésére fordított, akit édesanyja, Eleonóra anyakirálynő tanácsára mégsem koncolt fel,

noha az Fülöppel szervezkedett ellene – sorra visszafoglalta elbitorolt franciaországi várait, sőt bosszúból új birtokokra is igyekezett szert tenni. Újfént zenghetett a trubadúrének Guyenne és Aquitania városaiban – Châlus alatt.

A védvonalak megtekintése után Richárd király kidolgozta haditervét. A faltörő gépek szakadatlanul nyugtalanítsák az ellenséget. Ezalatt az aknászok rakjanak tüzet a nyugati várfal alá. Amikor az beomlik, indulhat a mindent elsöprő roham.

Két napig éjjel-nappal záporoztak a kövek a várra. Ezalatt az aknászok szorgosan dolgoztak. Harmadnap hajnalban Richárd egyedül indult szemlére. Páncélját sem öltötte fel – a szürkületben ki láthatja meg? Igencsak meglepődött, amikor a levegőt surrogva átszelő nyílvessző a vállába fúródott.

– Mondd meg a nevedet, vitéz, hogy megjutalmazhassalak – szólt a király.

– Robert de Moulineau, felség – hangzott fentről a várból.

Az ostrom állapotával elégedett volt Richárd. A mindent elsöprő rohamra egy héten belül sor kerülhetett. A vállával nem törődött – sok sebesülést kihevert már. Hanem, amikor három nap múlva elfeketedett a karja, feladatta magának az utolsó kenetet, és magához hívatta Navarrai Guidót és Rawcliffet. Egy rózsafüzért nyújtott át Guidónak.

– Ezt add át úrnődnek utolsó üdvözetemül. Tíz éve volt az esküvőnk. A lakodalom harmadnapján elzarándokoltunk a sztavrovuni kolostorba, amelyet még Szent Ilona alapított. Az ő ajándéka a templom legféltettebb ereklyéje, a Szent Kereszt egyik darabja is. Soha nem felejttem el azt az örömet, amely e csodálatos tárgy megpillantásakor eltöltött. És a mérhetetlen dühöt sem! Hogy juthatott a Szent Kereszt másik darabja a szaracénok birtokába? Megfogadtam, hogy addig nem halok meg, amíg a két darabot össze nem illesztettem. A dühöt félretettem a harcokra, s hagytam a boldogságot szétáradni ereimben. Úgy éreztem, meg kell jutalmaznom azokat, akik az élet örömeiről lemondva, mindannyiunk lelki üdvösségéért szolgálnak. Leakasztottam övemről arannyal teli erszényemet, és az apát kezébe nyomtam. Ám ő nem fogadta el, mondván, minden pénzre szükségem lesz még a keresztes háború során. Sőt, még nekem ajándékozta ezt a rózsafüzért. Azt mondta, minden könnyörgése és imája legyen velem hadjárataim során, amelyet e láncocska végighallgatott. Szólni sem tudtam döbbenetemben. Én, aki ahhoz szoktam, hogy számolatlanul öntsék elém a kéréseket, és mohó szemek lessék adományaimat, nem adhatok? Valakinek eszébe juthat az életben, hogy nekem tán nagyobb szükségem lehet céljaim eléréséhez a pénzre, mint neki? És még ajándékot is ad? Azt, ami neki a legfontosabb? Végül eljöttem a Szentföldről a keresztnélkül, és most meghalok. Rajtam már nem segíthet e rózsafüzér. Add át királynődnek. Tíz évig volt a feleségem, és tíz év alatt alig találkoztunk. Amikor róla énekeltél, mégis úgy éreztem, itt van a közelemben. Siess hozzá, és soha többé ne hagyd el őt. Dalold el neki, hogy milyen voltam.

Navarrai Guidó és kísérei lovainak patkózaja rég elült. A király meredten bámult a tűzbe. A testőrkapitány le akarta zárni a szemét.

– Ne, Rawcliff, még ne! – mondta a király. – Jegyezd meg Robert de Moulineau nevét. Kitűnő harcos. Ő terített le engem. E találatért én azzal az aranykehellyel jutalmazom, mely minden hadjáratomban velem volt. Ha a holnapi rohammal bevetted a várat, add át neki, Rawcliff. A többi várvédőt se bánts. Aki hajlandó, vedd zsoldodba, a többit ereszd el.

Châlus alatt meghalt Richárd király, az Oroszlánszívű.

A testőrkapitány kiéheztette a várat. Robert de Moulineau-t futni hagyta. A többi védőt felakasztatta. Az aranykelyhet pedig megtartotta magának.

VÉGE